

REALIZACJA PROJEKTU Społeczny monitoring wdrażania Bałtyckiego Planu Działania

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

IV Bałtycki Okrągły Stół

W dniu 1-go lipca w gmachu Ministerstwa Środowiska zostały przeprowadzone rozmowy w ramach IV Bałtyckiego Okrągłego Stołu. Głównym tematem było wdrażanie w Polsce Dyrektywy Azotanowej. Komisja Europejska zarzuciła Polsce niewystarczające działania w celu realizacji tej dyrektywy – Polska przegrała sprawę przed Trybunałem Sprawiedliwości (20.11.2014). W związku z tym wyrokiem strona polska (resorty środowiska i rolnictwa) podjęły pracę nad jednym Programem działań dla kraju w zakresie realizacji Dyrektywy Azotanowej (obecnie obowiązują jeszcze programy działań dla wyznaczonych Obszarów Szczególnie Narażonych, które zajmują jedynie 4,46% powierzchni kraju). Propozycję tego programu nakreśliła przedstawicielka Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gdzie ten program powstał.

Zgodnie z zaleceniami KE zostało zmienione podejście do sposobu wdrażania Dyrektywy Azotanowej i przygotowano program ochrony wód na terenie całego kraju, a nie jak poprzednio dla wyznaczonych wód wrażliwych. Zostało to zapisane w projekcie Prawa Wodnego, a zatwierdzenie całego Programu przewiduje się w październiku. Zgodnie z założeniami program powinien być wdrożony na terenie całego kraju zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w maju 2016. W Programie zawarte są informacje dotyczące ograniczeń rolniczego wykorzystania nawozów, okresów nawożenia, zasad przechowywania nawozów naturalnych oraz dawek i sposobów nawożenia azotem. Warunkiem wdrożenia programu jest zatwierdzenie przez Sejm nowej Ustawy Prawo Wodne, co w obecnej sytuacji politycznej wydaje się być mocno wątpliwe.

Przedstawicielka KZGW zwróciła również uwagę na inne problemy związane z ucieczką biogenów do wód powierzchniowych i Bałtyku. Wdrażanie dyrektywy azotanowej i przygotowanie Programu to nie wszystko. Brak jest środków na realizację wyżej wymienionych działań w innych programach np. Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Brak jest szkoleń rolników w tym zakresie jak i kontroli sprawdzających sposób wdrażania dyrektywy azotanowej. Są to wieloletnie zaniedbania i dopiero wyrok Trybunału zmusił polską administrację do działań, jak się okazuje dość chaotycznych.

Obecne na spotkaniu organizacje pozarządowe podkreśliły brak konsekwencji we wdrażaniu odpowiednich rozwiązań przez administrację państwową. Zwróciły też uwagę na inne problemy związane z odpływem biogenów, w tym przydomowe oczyszczalnie, które w zależności od zastosowanych rozwiązań mają różną efektywność.

Istnieje też potrzeba zachowania istniejących oczek wodnych, które stanowią naturalną pułapkę na biogeny. Troska o nie pozwoli uniknąć potrzeby wdrażania programów naprawczych i tworzenia systemów zastępczych (przykład Szwecji, gdzie zlikwidowano oczka wodne, a po latach zaczęto tworzyć sztuczne).

Wnioski, jakimi zakończyło się spotkanie dotyczyły potrzeby uwzględniania postulatów strony naukowej i organizacji pozarządowych w sprawie zmniejszenia presji ze strony rolnictwa na środowisko Bałtyku. Już teraz należy sprawdzać dostępne technologie oraz rozwiązania i wdrażać najlepsze z możliwych. W przekazach do rolników należy zadbać o adekwatny, skuteczny kanał przepływu informacji, a raczej wiedzy, oraz o przekazywane treści, tak aby osiągnąć postawione cele. Tu sugeruje się kampanie informacyjne wspierane szkoleniami dla rolników. Wyzwaniem jest pozyskiwanie środków na szkolenia oraz przygotowanie merytoryczne ich treści – współpraca organizacji rządowych i pozarządowych jest możliwa i zadeklarowana.

Partnerzy:

Polski Klub Ekologiczny
Oikos – Organic Norway

*Projekt współfinansowany z Funduszy EOG
w ramach programu Obywatele dla Demokracji*